

5^η Βαλκανιάδα Νέων κάτω των 15 ½
JBMO (Junior Balkan Mathematical Olympiad)
17-22 Ιουνίου, 2001, Λευκωσία, Κύπρος

Ημερομηνία διαγωνισμού : Πέμπτη, 19 Ιουνίου, 15.00-19.30

Επιμέλεια: Ανδρέας Φιλίππου – Θεόκλητος Παραγιού

Να λυθούν όλα τα προβλήματα

1. Να βρεθούν όλοι οι θετικοί ακέραιοι a, b, c ώστε να ισχύει: $a^3 + b^3 + c^3 = 2001$.
2. Θεωρούμε τρίγωνο ABC με $\widehat{ACB} = 90^\circ$ και $AC \neq BC$. Παίρνουμε τα σημεία L και H της πλευράς AB ώστε $\widehat{ACL} = \widehat{LCB}$ και με CH κάθετο ευθύγραμμο τμήμα πάνω στην AB .
 - α) Για κάθε σημείο X (διαφορετικό από το C) της ευθείας CL να αποδείξετε ότι $\widehat{XAC} \neq \widehat{XBC}$.
 - β) Για κάθε σημείο Y (διαφορετικό από το C) της ευθείας CH να αποδείξετε ότι $\widehat{YAC} \neq \widehat{YBC}$.
3. Δίνεται ισόπλευρο τρίγωνο ABC . Έστω D, E τυχαία σημεία των πλευρών AB και AC αντίστοιχα. Αν DF, EG ($F \in AE, G \in AD$) είναι εσωτερικές διχοτόμοι των γωνιών του τριγώνου ADE , να αποδείξετε ότι το άθροισμα των εμβαδών των τριγώνων DEF και DEG είναι μικρότερο ή ίσο από εμβαδόν του τριγώνου ABC . Επίσης να εξηγήσετε σε ποια περίπτωση ισχύει η ισότητα.
4. Δίνεται κυρτό πολύγωνο με 1415 πλευρές το οποίο έχει περίμετρο ίση με 2001cm. Να αποδείξετε ότι υπάρχουν τρεις κορυφές αυτού του πολυγώνου, που σχηματίζουν τρίγωνο με εμβαδόν μικρότερο από 1cm^2 .

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Άσκηση 1.

Αν υποθέσουμε ότι $a \leq b \leq c$ θα αποδείξουμε ότι έχουμε μια μοναδική λύση την $a = 1$ και $b = c = 10$.

Εστω $n \in \mathbb{N}$. Αν $n = 3k$, $k \in \mathbb{N}$ τότε $n^3 = 9\lambda$ και αν $n = 3k \pm 1$ τότε $n^3 = 9\lambda \pm 1$. (1)

Παρατηρούμε ότι $2001 \equiv 3 \pmod{9}$. Επειδή $a^3 + b^3 + c^3 = 2001$ για να ισχύει

$a^3 + b^3 + c^3 = 2001 \equiv 3 \pmod{9}$ η μοναδική περίπτωση απο την (1) είναι:

$a^3 \equiv b^3 \equiv c^3 \equiv 1 \pmod{9}$ και άρα $a \equiv b \equiv c \equiv 1 \pmod{3}$, δηλαδή $a = 3m + 1$, $b = 3n + 1$,

$c = 3p + 1$ και επομένως έχουμε:

$$a^3 + b^3 + c^3 = 27(m^3 + n^3 + p^3) + 27(m^2 + n^2 + p^2) + 9(m + n + p) + 3 = 2001$$

Άρα $(3m^3 + 3m^2 + m) + (3n^3 + 3n^2 + n) + (3p^3 + 3p^2 + p) = 222$ με $m, n, p \geq 0$.

Παρατηρούμε ότι: $3 \cdot 4^3 + 3 \cdot 4^2 + 4 = 244 \nmid 222$, άρα $m, n, p \leq 3$.

Αν $m = 0 \Rightarrow 3m^3 + 3m^2 + m = 0$.

Αν $m = 1 \Rightarrow 3m^3 + 3m^2 + m = 7$

Αν $m = 2 \Rightarrow 3m^3 + 3m^2 + m = 48$

Αν $m = 3 \Rightarrow 3m^3 + 3m^2 + m = 111$

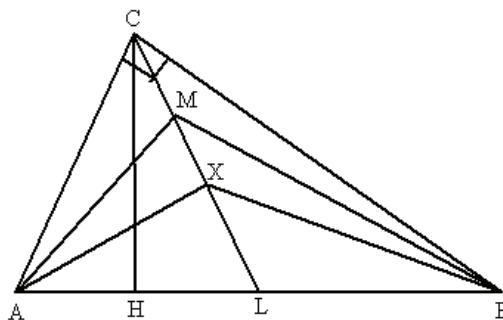
Για να πάρουμε άθροισμα 222 πρέπει $m = 0$ και $n = p = 3$ και επομένως τελικά θα έχουμε $a = 1$ και $b = c = 10$.

Άσκηση 2.

(α) Χρησιμοποιούμε την μέθοδο της «εις άτοπον απαγωγής».

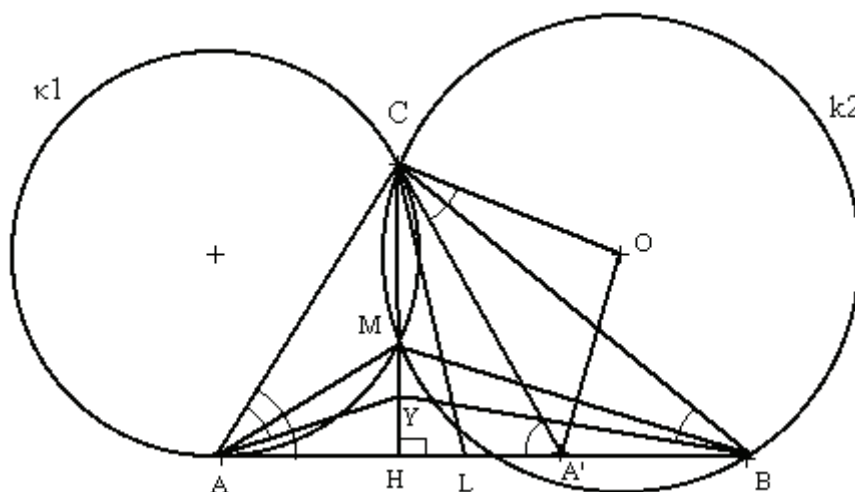
Υποθέτουμε ότι έχουμε ένα σημείο M πάνω στην CL για το οποίο ισχύει $\widehat{MAC} = \widehat{MBC}$.

Επειδή η CL είναι διχοτόμος της \widehat{ACB} έχουμε ότι: $\widehat{ACM} = \widehat{MCB}$ και επομένως $\widehat{AMC} = \widehat{CMB}$.

Τα τρίγωνα AMC και BMC είναι ίσα, άρα, $AC=BC$, το οποίο είναι άτοπο από την υπόθεση $AC \neq BC$, επομένως δεν υπάρχει κανένα σημείο M της CL για το οποίο ισχύει $\widehat{MAC} = \widehat{MBC}$. Δηλαδή για κάθε σημείο X της CL ισχύει: $\widehat{XAC} \neq \widehat{XBC}$.

(β) Υποθέτουμε ότι έχουμε ένα σημείο M πάνω στην CH για το οποίο ισχύει $\widehat{MAC} = \widehat{MBC}$. Τότε ο περιγεγραμμένος κύκλος (k_1) του AMC είναι ίσος με τον περιγεγραμμένο κύκλο (k_2) του BMC .

Αν το σημείο A' είναι συμμετρικό ως προς το H τότε το A' βρίσκεται πάνω στον κύκλο (k_2) και πάνω στην AB .

Έστω O το κέντρο του (k_2) . Αφού $\widehat{AA'C} = \widehat{A'AC} = \widehat{BAC}$ έχουμε ότι:

$$\widehat{COA'} = 2\widehat{BAC} = 2\widehat{AA'C} \text{ (επειδή το } A' \text{ βρίσκεται πάνω στον κύκλο } (k_2))$$

και είναι επίκεντρον – εγγεγραμμένη στο ίδιο τόξο CA' .)

Το τρίγωνο COA' είναι ισοσκελές άρα έχουμε:

$$2\widehat{OCA'} = 180^\circ - \widehat{COA'} \Rightarrow \widehat{OCA'} = 90^\circ - \frac{\widehat{COA'}}{2} \Rightarrow \widehat{OCA'} = 90^\circ - \widehat{CBA}$$

Άρα από την τελευταία σχέση και από το ορθογώνιο τρίγωνο ABC έχουμε: $\widehat{OCA'} = \widehat{CAB}$.

Όμως $\widehat{ACH} = \widehat{ABC}$ (πλευρές κάθετες) και $\widehat{ACH} = \widehat{A'CH}$ (το τρίγωνο ACA' ισοσκελές)

επομένως $\widehat{HCA'} = \widehat{ABC}$ και έχουμε: $\widehat{HCO} = \widehat{HCA'} + \widehat{A'CO} = \widehat{ABC} + \widehat{BAC} = 90^\circ$, άρα

$CH \perp CO$ δηλαδή CH εφαπτομένη του κύκλου (k_2) . Αυτό είναι άτοπο γιατί δεν

υπάρχει τέτοιο σημείο $M \neq C$ με $\widehat{MAC} = \widehat{MBC}$ πάνω στην εφαπτόμενη του κύκλου (k_2) .

Άσκηση 3.

Έχουμε :

$$\begin{aligned} \widehat{AGI} &= \widehat{ADE} + \widehat{GED} \\ &= \widehat{ADE} + \frac{180^\circ - \widehat{A} - \widehat{ADE}}{2} = 60^\circ + \frac{\widehat{ADE}}{2} \end{aligned}$$

και από το τρίγωνο ADF έχουμε:

$$\widehat{IFE} = \widehat{A} + \widehat{ADF} = 60^\circ + \frac{\widehat{ADE}}{2}.$$

Άρα συμπεραίνουμε ότι: $\widehat{AGI} = \widehat{IFE}$. (1)

Παίρνουμε ένα σημείο S πάνω στην DE τέτοιο ώστε $\widehat{GID} = \widehat{DIS}$.

Τα τρίγωνα DGI και DIS είναι ίσα γιατί $DI=DI$ και $\widehat{GDI} = \widehat{IDS}$. Άρα έχουμε ότι :

$$DG = DS \quad (2)$$

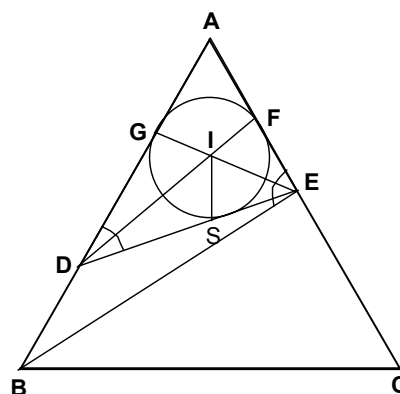
Τα τρίγωνα IFE και ISE είναι ίσα γιατί: $IE=IE$, $\widehat{IEF} = \widehat{IES}$ και $\widehat{ISE} = \widehat{AGE} = \widehat{IFE}$ από την (1).

Άρα έχουμε ότι : $EF = ES$ (3)

Απο τις (2) και (3) έχουμε: $DG + EF = DE$ (4).

Αν ρ είναι η ακτίνα του εγγεγραμμένου κύκλου στο τρίγωνο ADE τότε έχουμε:

$$\frac{1}{2} \rho \cdot DG + \frac{1}{2} \rho \cdot EF = \frac{1}{2} \rho \cdot DE \Rightarrow E_{IDG} + E_{IEF} = E_{IDE} \text{ . Άρα } E_{DEF} + E_{DEG} = 3E_{IDE} \quad (5)$$

Αν το M είναι σημείο που ανήκει στο τόξο με χορδή την BC , τότε το εμβαδόν του τριγώνου MBC μεγιστοποιείται όταν το M είναι μέσον του τόξου. Άρα έχουμε:

$$E_{IDE} \leq E_{DME} \quad \text{όπου } M \text{ είναι το μέσον του τόξου } \widehat{BC} = 120^\circ.$$

Έχουμε επίσης ότι: $DE \leq BE \leq BC$ (γιατί $\widehat{BDE} \geq 60^\circ \geq \widehat{ABE}$ και $\widehat{BEC} \geq 60^\circ$)

Άρα έχουμε: $E_{IDE} \leq E_{OBC}$ όπου O είναι το κέντρο του τριγώνου ABC .

Τελικά από την (5) έχουμε:

$$E_{IDE} \leq E_{OBC}$$

$$E_{DEF} + E_{DEG} = 3E_{IDE} \leq 3E_{OBC} = E_{ABC}$$

Η ισότητα ισχύει όταν το D ταυτιστεί με το B και το F ταυτιστεί με το C .

Άσκηση 4.

Έστω $A_1 A_2 A_3 \dots A_{1415}$ το δεδομένο πολύγωνο. Στο πολύγωνο υπάρχουν 1415 τρίγωνα που ορίζονται από τρεις διαδοχικές κορυφές: $A_1 A_2 A_3$, $A_2 A_3 A_4$, ..., $A_{1414} A_{1415} A_1$, $A_{1415} A_1 A_2$.

Θα χρησιμοποιήσουμε την μέθοδο της «εις άτοπον απαγωγής». Υποθέτουμε ότι κάθε ένα από αυτά τα τρίγωνα έχει **εμβαδόν** $E \geq 1$ (1).

Για κάθε τρίγωνο με πλευρές a και b έχουμε: $2E = a \cdot h_a \leq a \cdot b$ (2) επειδή $h_a \leq b$.

Χρησιμοποιώντας τις σχέσεις (1) και (2) για κάθε ένα από τα παραπάνω τρίγωνα ισχύουν: $A_1 A_2 \cdot A_2 A_3 \geq 2$,

$$A_2 A_3 \cdot A_3 A_4 \geq 2, \dots, A_{1415} A_1 \cdot A_1 A_2 \geq 2$$

Εφαρμόζοντας την ανισότητα για τον αριθμητικό και γεωμετρικό μέσο ($\alpha + b \geq 2\sqrt{ab}$), στις παραπάνω ανισότητες έχουμε:

$$A_1 A_2 + A_2 A_3 \geq 2\sqrt{2}, \quad A_2 A_3 + A_3 A_4 \geq 2\sqrt{2}, \dots, \quad A_{1415} A_1 + A_1 A_2 \geq 2\sqrt{2}.$$

Αν Π η περίμετρος του πολυγώνου, προσθέτοντας τις τελευταίες ανισότητες έχουμε:

$$2\Pi \geq 1415 \cdot 2\sqrt{2} \Rightarrow \Pi \geq 1415\sqrt{2} \quad \text{αλλά } \sqrt{2} \approx 1.4142 \quad \text{έτσι έχουμε:}$$

$$\Pi \geq 2001,093 \Rightarrow \Pi > 2001. \quad \text{Το τελευταίο είναι άτοπο από την υπόθεση, άρα υπάρχουν}$$

κάποια από τα τρίγωνα που έχουν εμβαδόν $E < 1$.

